

Työturvallisuussäädösten rangaistusvastuu muutettava

Työturvallisuusmääräyksiin liitetty laaja rikosoikeudellinen rangaistusvastuu

Työturvallisuuden ja työsuojelun korkea taso on tärkeä tavoite. Suomessa on voimassa eurooppalaisittain arvioiden erittäin kattava työturvallisuussäätelyn kokonaisuus. Meillä on voimassa paljon sääntelyä myös psykososiaalisen kuormituksen hallinnasta.

Suomessa kaikkien työturvallisuusmääräysten noudattamiseen on liitetty rikoslaissa erittäin laaja työnantajien ja työnantajien edustajien rangaistusvastuu avoimella blankosäännöksellä.

Tästä seuraa, että EU:n antamaan työturvallisuuden lisäsääntelyyn kytkeytyy meillä kansallisesti aina ja automaattisesti myös työnantajien ja työnantajien edustajien rikosoikeudellinen rangaistusvastuu.

Työturvallisuuden lisäsääntely tulee meille nykyään pääasiassa EU-sääntelyn kautta. Suomi on kansallisesti osittain ylisäännellyt voimassa olevien EU:n työturvallisuusdirektiivien sisältöä.

Lisäsääntelyä annettaessa niiden vaikutuksia ei ole myöskään arvioitu esihenkilöiden oikeusturvan, perustuslain ja pienten- tai keskisuurten yritysten resurssien näkökulmasta.

Voimassa oleva tilanne ja blankorangaistussäädöksen käyttäminen ei täytä perustuslaissa säädetyn rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vaatimuksia. Jokaisen tulee voida säädöksiä lukemalla tietää, miten toimimalla voi välttää rikosoikeudelliset seuraamukset. Tämä ei toteudu meillä työturvallisuussäätelyn osalta.

EK:n viestit päättäjille

Oikeusministeriö selvittää työturvallisuusrikoksia koskevan sääntelyn nykytilan työnantajien ja esihenkilöiden oikeusturvan kannalta sekä tekee ehdotuksen tarvittavista muutoksista. Perustuslain vastainen tilanne korjataan viipymättä eikä työnantajien velvoitteita lisätä työturvallisuudessa.

- Muutetaan työturvallisuusmääräyksiin liitetty rangaistusvastuu vaarantamisrikoksesta vahinkorikokseksi ja perustetaan rangaistavuus selkeisiin rikoslakiin kirjattuihin tunnusmerkistöihin Ruotsin mallin mukaisesti. Blankorangaistussäätelystä luovutaan.
- Kaikesta työturvallisuuden lisäsääntelystä pidättäydytään ainakin työturvallisuusmääräyksiin liitetyn rangaistusvastuun muuttamiseen saakka.
- Selvitetään, miten EU työturvallisuusdirektiivit on kansallisesti saatettu voimaan. Mikäli niiden voimaan saattamiseen liittyy kansallista ylisääntelyä, muutetaan lainsäädäntömme direktiivien mukaiseksi.
- Työturvallisuussäädökset linkittyvät yhä vahvemmin muuhun työlainsäädäntöön. Muissa Pohjoismaissa työturvallisuuslainsäädännön muutokset valmistellaan työministeriössä. Siirretään myös Suomessa työturvallisuuslainsäädännön valmistelu samaan ministeriöön muun työlainsäädännön valmistelun kanssa.
- Työpaikat tarvitsevat tukea ja ohjeistusta laajan jo voimassa olevan työturvallisuussäätelyn noudattamiseen. Suunnitellaan yhteistyössä työpaikkoja tukevia toimenpiteitä, joilla saadaan aidosti vaikuttavuutta.

Lisätiedot:

Asiantuntija, Anne Salomaa, anne.salomaa@ek.fi p. 050366 6110 <https://www.linkedin.com/in/anne-salomaa/>